

Ενότητα 10 – Από το Άσυλο στη Φροντίδα μέσα στην κοινότητα: από τον Πατερναλισμό στην Αυτόνομη λήψη αποφάσεων.

Πανεπιστήμιο του Μπρίστολ (ΗΒ)

1. Πληροφορίες για διδάσκοντες

1.1 Περιγραφή του θέματος

Η διάλεξη έχει τίτλο, «Από το Άσυλο στη Φροντίδα μέσα στην κοινότητα: από τον πατερναλισμό στην αυτόνομη λήψη αποφάσεων» και εξετάζει τη μακρά μετάβαση από την πατερναλιστική φροντίδα υγείας στην προτεραιότητα της αυτονομίας για τους ασθενείς, παράλληλα με τη σύγχρονη μετάβαση από την φροντίδα στο άσυλο στη φροντίδα στην κοινότητα για τους διανοητικά ασθενείς. Ενώ το κάνω αυτό, σκοπεύω να υπογραμμίσω το ηθικό θέμα και με τις δύο προσεγγίσεις, και με τον πατερναλισμό και με τη φροντίδα στην κοινότητα. Κατά τη διάρκεια της διάλεξης χρησιμοποιώ ιστορικούς όρους όπως «παλαβός», οι οποίες σήμερα θεωρούνται προσβλητικές. Το κάνω αυτό προκειμένου να παραμείνω πιστός στο ιστορικό περιεχόμενο της διάλεξης, και επίσης για να δώσω έμφαση στις αλλαγές στην ιατρική ορολογία αναφορικά με τον διανοητικά ασθενή.

Η διάλεξη διακρίνεται σε τέσσερα κύρια τμήματα. Το πρώτο τμήμα, «Στο Άσυλο: Πατερναλιστικές προσεγγίσεις στη θεραπεία του Διανοητικά ασθενούς» επικεντρώνεται στην εξέλιξη του συστήματος του περιφερειακού ασύλου από τις αρχές του 19^{ου} αιώνα, αρχίζοντας με τις εξελίξεις του στοχασμού πάνω στο νου στη φιλοσοφία του Διαφωτισμού. Υπογραμμίζω τη θεραπευτική αισιοδοξία η οποία συνόδευε πιο ανθρώπινες, «ηθικές» θεραπείες στις αρχές του 19^{ου} αιώνα, ως ένα τρόπο για να εξηγήσουμε την μεγάλη αύξηση του αριθμού των ασθενών στα άσυλα καθ' όλη τη διάρκεια του 19^{ου} αιώνα. Επιπλέον, κάνω διασυνδέσεις ανάμεσα σε μια τέτοια φροντίδα και τους αποκλίνοντες πληθυσμούς συζητώντας τον τρόπο με τον οποίον η φροντίδα στο άσυλο παρακολουθούσε τους ασθενείς.

Το δεύτερο τμήμα, «Υστερία: Μέσο ελέγχου;», επικεντρώνεται στην ασθένεια της υστερίας ως ένα μέσο άσκησης ελέγχου πάνω στις γυναίκες, και ειδικά πάνω στη σεξουαλικότητα των γυναικών. Αφού καταγράψω την προέλευση της κατανόησης της ασθένειας, επικεντρώνομαι στην κατανόησή της τον 19^ο και 20^ο αιώνα. Δεικνύω ότι η εργασία του Charcot πάνω στην υστερία συνέβαλε ώστε να παρουσιάσει την υστερία με έναν υπερβατικό και ερωτικό τρόπο, ενισχύοντας την σεξουαλική φύση της ασθένειας. Εν τούτοις, οι προσπάθειές του να την ορίσει καλύτερα δεν υποστηρίχθηκαν από θεραπευτική πρόοδο, με την περισσότερη θεραπεία να καταγράφεται στην περίοδο της «θεραπείας ανάπαυσης», η οποία διέλυε τη βούληση των ασθενών σε μια προσπάθεια να τους ελέγξει. Στη συνέχεια συζητώ άλλες προσπάθειες θεραπείας της ασθένειας, επικεντρωνόμενος ειδικά στην εξέλιξη της ψυχανάλυσης και της «θεραπείας με λόγια», η οποία επίσης έδινε έμφαση στη σεξουαλική φύση της νόσου.

Το τρίτο τμήμα, «Αποϊδρυματοποίηση και Φροντίδα στην Κοινότητα», εξετάζει την αποϊδρυματοποίηση στη Βρετανία, και την αντικατάστασή της από τις προσεγγίσεις για φροντίδα στην κοινότητα. Το τμήμα αρχίζει με τη συζήτηση των πολλών λόγων για την πιστοποιημένη αποτυχία του συστήματος του ασύλου, και τις νέες θεραπείες όπως είναι τα φάρμακα, τα οποία πρόσφεραν μια εναλλακτική λύση στη φροντίδα του ασύλου. Μνημονεύω συντόμως τα πολιτικά συμφραζόμενα της αποϊδρυματοποίησης προτού συζητήσω τις αλλαγές οι οποίες επήλθαν με την εκ νέου επικέντρωση της φροντίδας για τους ασθενείς γύρω από τις κοινωνικές υπηρεσίες και την τοπική φιλανθρωπία. Στην τελευταία παράγραφο του τμήματος συζητώ τις αποτυχίες αυτής της αλλαγής, ειδικά αυτές που οφείλονταν στην αμέλεια που

ακολούθησε, αφότου οι πρωτοβουλίες αυτές υποστηρίχθηκαν ανεπαρκώς και χρηματοδοτήθηκαν από την κυβέρνηση.

Το τέταρτο τμήμα, «Αυτονομία στη φροντίδα υγείας : το διαρκές πληρεξούσιο και 'οι εντολές για μη αναζωογόνηση'», εξετάζει το νομικό πλαίσιο το οποίο έχει οικοδομηθεί προκειμένου να καταστήσει δυνατές τις αυτόνομες αποφάσεις στη φροντίδα υγείας από εκείνους με λιγότερη ικανότητα. Συζητά την εξέλιξη του Νόμου για τη Διανοητική Ικανότητα (2005), ειδικά μέσω των συμφραζομένων της αναφοράς της Επιτροπής του Νόμου του 1995 για τη διανοητική ανικανότητα. Στη συνέχεια συζητώ τους σκοπούς του διαρκούς πληρεξουσίου και των-εντολών-μη-αναζωογόνησης, και τις αρχές μέσω των οποίων λειτουργούν προτού εισαγάγω μερικές από τις κριτικές τις οποίες οι εντολές αυτές έχουν συναντήσει.

Το συμπέρασμα συνοψίζει τα κύρια σημεία της διάλεξης, υπογραμμίζοντας την συνεχή ανάγκη για την ανάπτυξη των πλαισίων αυτών έχοντας κατά νου τους ασθενείς.

1.2 Μαθησιακοί στόχοι

- Οι κύριοι μαθησιακοί στόχοι της ενότητας είναι:
- Να εισάγουμε τους φοιτητές στην ιστορία της ψυχιατρικής και της φροντίδας του ασύλου, και τα σχετικά ηθικά θέματα.
- Να εισάγουμε τους φοιτητές στην εξέλιξη της φροντίδας του ασύλου στη Βρετανία τον 19^ο αιώνα.
- Να εισάγουμε τους φοιτητές στην ιστορία της υστερίας ως ένα τρόπο ελέγχου των γυναικών και της σεξουαλικότητάς τους.
- Να εισάγουμε τους φοιτητές στη μετάβαση από τη φροντίδα του ασύλου στη φροντίδα εντός της κοινότητας, και στα θέματα της παραμέλησης τα οποία αντιμετωπίζει το νέο σύστημα.
- Να εισάγουμε τους φοιτητές στη νομική εξέλιξη του διαρκούς πληρεξουσίου και των-εντολών-της-μη-αναζωογόνησης, συζητώντας κάποιες από τις κριτικές τις οποίες αντιμετωπίζουν.

---

2. Πληροφορίες για φοιτητές

2.1 Ένα σενάριο

From the Asylum to Care in the Community

